

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

6 септември 2024 година(*)

„ Преюдициално запитване — Член 53, параграф 2 и член 94, буква в) от Процедурния правилник на Съда — Тълкуване на националното право — Явна липса на компетентност на Съда — Изискване за посочване на причините, поради които е необходимо тълкуване от Съда на някои разпоредби от правото на Съюза, както и на връзката между тези разпоредби и приложимото национално законодателство — Липса на достатъчно уточнения — Явна недопустимост “

По дело C-123/24

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Административен съд Велико Търново (България) с акт от 2 февруари 2024 г., постъпил в Съда на 14 февруари 2024 г., в рамките на производство по дело

УО

срещу

Председателя на Българската федерация по риболовни спортове,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: F. Biltgen, председател на състава, N. Wahl (докладчик) и J. Passer, съдии,

генерален адвокат: A. M. Collins,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, да се произнесе с мотивирано определение в съответствие с член 99 от Процедурния правилник на Съда,

постанови настоящото

Определение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 165, параграф 2 ДФЕС и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между УО, спортист аматьор по спортен риболов, и председателя на Българската федерация по риболовни спортове (наричана по-нататък „Федерацията“) по повод на отмяната на заповед на председателя на Федерацията, с която на УО е наложено дисциплинарно наказание „лишаване от състезателни права“ за срок от една година.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Член 165 от дял XIIДФЕС („Образование, професионално обучение, младеж и спорт“) в параграф 2 предвижда:

„Действията на [Европейския съюз] целят:

[...]

– развиване на европейското измерение в спорта чрез насърчаване на равнопоставеността и принципа на откритост в спортните състезания и сътрудничеството между организациите, отговарящи за спорта, както и чрез закрила на физическата и морална неприкосновеност на спортистите, по-специално на най-младите сред тях“.

4 Член 94 от Процедурния правилник на Съда гласи:

„Освен отправените до Съда преюдициални въпроси преюдициалното запитване:

а) съдържа кратко изложение на предмета на спора и на релевантните факти, така както са установени от запитващата юрисдикция, или поне изложение на фактите, на които се основават въпросите;

б) възпроизвежда съдържанието на приложимите в случая национални разпоредби и ако е необходимо — релевантната национална съдебна практика;

в) излага причините, поради които запитващата юрисдикция има въпроси относно тълкуването или валидността на някои разпоредби на правото на Съюза, както и установената от нея връзка между тези разпоредби и националното законодателство, приложимо в главното производство“.

Българското право

АПК

5 Съгласно член 21 от Административнопроцесуалния кодекс (ДВ, бр. 30 от 11 април 2006 г.) (наричан по-нататък „АПК“) индивидуален административен акт е изричното волеизявление или изразеното с действие или бездействие волеизявление на административен орган или на друг овластен със закон за това орган или организация, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, с което се създават права или задължения или непосредствено се засягат права, свободи или законни интереси на отделни граждани или организации, както и отказът да се издаде такъв акт. Индивидуален административен акт е и волеизявлението, с което се декларират или констатират вече възникнали права или задължения, когато волеизявлението е от значение за признаване, упражняване или погасяване на права или задължения. Индивидуален административен акт е и отказът на административен орган да извърши или да се въздържа от определено действие.

6 Съгласно член 127 от АПК съдилищата са длъжни да разгледат и разрешат съобразно закона в разумен срок всяко подадено до тях искане. Съдилищата не могат

да откажат правосъдие под предлог, че няма правна норма, въз основа на която да решат искането.

Закон за физическото възпитание и спорта

7 Член 18, алинея 1 от Закона за физическото възпитание и спорта (ДВ, бр. 86 от 18 октомври 2018 г.) гласи:

„Спортните федерации са сдружения с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност, които са получили спортен лиценз за един или сходни видове спорт, включително за военно-приложни спортове, или спортен лиценз за развитие на повече от един спорт по един обединяващ принцип. В спортните федерации може да членуват само спортни клубове“.

8 Съгласно член 27 от този закон:

„(1) Лицензираната спортна федерация:

1. изпълнява административни функции, свързани с регламентиране на съответния вид или сходни видове спорт, съответно на спортната дейност по един обединяващ принцип;

[...]

(2) Лицензираната спортна федерация може и да:

[...]

2. предоставя, прекратява и отнема състезателните права на спортистите;

[...]

5. осъществява спортно правосъдие чрез система от комисии и спортен арбитраж чрез арбитражен орган“.

9 Съгласно член 67, алинея 1 от посочения закон статутът на спортистите аматьори и професионалните спортисти се определя от спортната федерация.

10 Член 68 от същия закон определя „състезателните права“ като съвкупност от правото на спортистите аматьори и професионалните спортисти да участват в тренировъчната и състезателната дейност на спортен клуб — член на лицензирана спортна федерация, както и свързаните с това участие имуществени и неимуществени права. Член 68, алинея 2 от Закона за физическото възпитание и спорта предвижда, че придобиването, прекратяването и отнемането на състезателни права се определят от спортната федерация с правила.

11 Член 74 от този закон предвижда възможността спортната федерация да лиши картотекиран от нея спортист от състезателни права за определен срок или окончателно по ред, определен с правилата на съответната спортна федерация.

Закон за юридическите лица с нестопанска цел

12 Съгласно член 25, алинея 1, точка 12 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ДВ, бр. 81 от 6 октомври 2000 г.) общото събрание отменя решения на другите органи на сдружението, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението. Алинея 4 от този член предвижда, че решенията на общото събрание подлежат на съдебен контрол относно тяхната законосъобразност и съответствие с устава. Съгласно алинея 5 от посочения член решенията на органите на сдружението могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересованите членове на сдружението или на негов орган.

Правилник на Българската федерация по риболовни спортове за статута на спортистите аматьори, съдии по спортен риболов и за условията и реда за трансфер и преотстъпване на състезателни права

13 Съгласно член 7, алинея 1 от Правилника на Българската федерация по риболовни спортове за статута на спортистите аматьори, съдии по спортен риболов и за условията и реда за трансфер и преотстъпване на състезателни права, приет на 25 ноември 2012 г., Българската федерация по риболовни спортове може да отнеме състезателни права на картотекиран от нея спортист за определен период от време или окончателно.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

14 УО е спортист аматьор по спортен риболов, член на Клуб по спортен риболов — град Горна Оряховица (България). Този клуб е член на Федерацията, сдружение с нестопанска цел, която от своя страна е член на Международната конфедерация по спортен риболов. УО е картотекиран от Федерацията и участва в състезания по спортен риболов.

15 На 2 юни 2022 г. на заседание на Управителния съвет на Федерацията е взето решение да се възложи на председателя на Федерацията да наложи на УО дисциплинарно наказание „лишаване от състезателни права“ за срок от една година. Дисциплинарното наказание му е наложено със заповед на председателя на Федерацията от 13 юни 2022 г., която се обжалва в рамките на спора в главното производство пред Административен съд Велико Търново (България), който е запитващата юрисдикция.

16 В подкрепа на допустимостта на жалбата си УО твърди, че е налице административен акт, който подлежи на оспорване по реда на АПК. Всъщност той счита, че след като му се налага дисциплинарно наказание, то това наказание подлежи на обжалване пред административните съдилища. Обратно, като се основава на практиката на Върховния административен съд (България) за реда за защита срещу дисциплинарни наказания, Федерацията твърди, че при липсата на административен акт жалбата е недопустима.

17 Запитващата юрисдикция посочва, че най-напред трябва да определи дали във висящия пред нея спор е налице подлежащ на оспорване административен акт.

18 В това отношение тя припомня, че съгласно постоянната практика на Върховния административен съд заповедта за налагане на дисциплинарно наказание „лишаване от права“ не представлява индивидуален административен акт, подлежащ на съдебен контрол по реда на АПК, така че съответният спортист не може да обжалва такава заповед. Съгласно тази съдебна практика Федерацията не е нито административен орган, нито друг орган, овластен със закон да приема решения относно дисциплинарни наказания на спортистите, тъй като такава федерация упражнява дейността си, включително тази, свързана с придобиването, прекратяването и отнемането на състезателни права, въз основа на устава си, който има договорен характер. В това отношение запитващата юрисдикция уточнява, че макар в член 25 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел да е предвидено производство по оспорване на решенията на управителния съвет на федерацията, то не е приложимо в случая, тъй като право на обжалване имат само членовете на разглежданата федерация, каквито са клубовете по спортен риболов, и поради това не се отнася до спортистите, членуващи в тези клубове.

19 Така според запитващата юрисдикция УО няма процесуална легитимация сам да обжалва заповедта на Федерацията и за тази цел следва да търси подкрепа от клуба си, в случая Клуба по спортен риболов — град Горна Оряховица, който като член на Федерацията е процесуално легитимиран да оспори тази заповед.

20 Според запитващата юрисдикция от това следва, че УО не разполага с никакво средство да гарантира зачитането на правата си като спортист аматьор да участва в състезанията, организирани както от Федерацията, така и от Международната конфедерация по спортен риболов.

21 При тези обстоятелства Административен съд Велико Търново решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Противоречи ли на целта за закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите по чл. 165, точка 2, предложение седмо [ДФЕС] и на правото на ефективни правни средства за защита по чл. 47 от [Хартата] съдебна практика, с която се отрича правото на адресата на заповедта да я оспори пред съд?

2) Представлява ли изявление на управителен орган на сдружение с нестопанска цел в областта на спорта, с което се отнемат временно признати спортни права, властническо разпореждане, с което се засягат права, срещу което неговият адресат следва да разполага с възможността да упражни правото си по чл. 47 от Хартата в съответствие с прокламираната в чл. 165 ДФЕС цел за насърчаване на спорта и закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите?“.

По компетентността на Съда и по допустимостта на преюдициалното запитване

22 Съгласно член 53, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато разглеждането на определено дело очевидно не е от компетентността на Съда или когато искане е явно недопустимо, Съдът може във всеки един момент, след изслушване на генералния адвокат и без да провежда докрай производството, да реши да се произнесе с мотивирано определение.

23 Тази разпоредба следва да се приложи по настоящото дело.

По втория въпрос

24 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали изявление или решение на управителен орган на сдружение с нестопанска цел в областта на спорта, с което се отнемат за определен срок състезателни права на спортист, представлява властническо разпореждане, с което се засягат правата на съответния спортист и срещу което последният следва да разполага с възможността да упражни правото си на ефективни правни средства за защита по член 47 от Хартата в съответствие с прокламираната в член 165 ДФЕС цел за насърчаване на спорта и закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите.

25 Налага се изводът, че този въпрос не се отнася до тълкуването на правото на Съюза, а до тълкуването на националното право. Всъщност с въпроса си запитващата юрисдикция иска да се установи дали, когато сдружение отнема по този начин състезателни права на спортист, то упражнява по смисъла на националното право „властнически правомощия“, с които се засягат правата на съответния спортист.

26 В това отношение е достатъчно да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика в рамките на производството по член 267 ДФЕС Съдът няма компетентност да тълкува националното право, тъй като това е задача единствено на запитващата юрисдикция (решение от 26 октомври 2023 г., EDP — Energias de Portugal и др., C-331/21, EU:C:2023:812, т. 40 и цитираната съдебна практика).

27 Оттук следва, че произнасянето по втория въпрос очевидно не е от компетентността на Съда.

По първия въпрос

28 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали национална съдебна практика, съгласно която на спортист се отказва правото да обжалва решение, с което за ограничен период от време се отнемат състезателните му права, е в съответствие с целта на член 165, параграф 2 ДФЕС, а именно закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите, и с член 47 от Хартата.

29 Съгласно постоянната съдебна практика въведеното с член 267 ДФЕС производство е инструмент за сътрудничество между Съда и националните юрисдикции, чрез който Съдът предоставя на националните юрисдикции насоки за тълкуването на правото на Съюза, необходими им за разрешаване на висящия пред тях спор (вж. в този смисъл решение от 26 март 2020 г., Miasto Łowicz и Prokurator Generalny, C-558/18 и C-563/18, EU:C:2020:234, т. 44 и цитираната съдебна практика).

30 След като актът за преюдициално запитване е основание за това производство, в самия акт за преюдициално запитване националната юрисдикция трябва да посочи фактическата обстановка и правната уредба в основата на спора в главното производство и да предостави необходимите обяснения за причините да избере разпоредбите от правото на Съюза, които иска да бъдат тълкувани, както и връзката, която прави между тези разпоредби и приложимото към спора, с който е сезирана, национално законодателство (вж. в този смисъл решение от 4 юни 2020 г., C.F. (Данъчна ревизия), C-430/19, EU:C:2020:429, т. 23 и цитираната съдебна практика).

31 В това отношение е необходимо да се подчертае също, че съдържащата се в актовете за преюдициално запитване информация трябва да позволи, от една страна, на Съда да даде полезен отговор на поставените от националната юрисдикция въпроси и от друга, на правителствата на държавите членки и на другите заинтересовани субекти да упражнят правото си по член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз да представят становища. Съдът трябва да следи това право да се зачита, предвид факта че по силата на посочената разпоредба на заинтересованите се съобщават само актовете за преюдициално запитване (вж. в този смисъл решение от 2 септември 2021 г., *Irish Ferries*, C-570/19, EU:C:2021:664, т. 134 и цитираната съдебна практика).

32 Тези изисквания към съдържанието на преюдициалното запитване са посочени изрично в член 94 от Процедурния правилник на Съда, с който запитващата юрисдикция би следвало да е запозната в рамките на въведеното от член 267 ДФЕС сътрудничество и с който тя следва добросъвестно да се съобразява (определение от 3 юли 2014 г., *Talasca*, C-19/14, EU:C:2014:2049, т. 21, и решение от 9 септември 2021 г., *Топлофикация София* и др., C-208/20 и C-256/20, EU:C:2021:719, т. 20 и цитираната съдебна практика). Освен това те са припомнени в точки 13, 15 и 16 от Препоръките на Съда на Европейския съюз към националните юрисдикции относно отпращането на преюдициални запитвания (ОВ С 380, 2019 г., стр. 1).

33 В случая актът за преюдициално запитване не отговаря на изискванията, установени в член 94, буква в) от Процедурния правилник.

34 От една страна, запитващата юрисдикция не дава никакво обяснение за причините, поради които има въпроси относно тълкуването на член 165, параграф 2, седмо тире ДФЕС, по-специално от гледна точка на целта на тази разпоредба за закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите, и на член 47 от Хартата. Всъщност актът за преюдициално запитване не съдържа точни данни, позволяващи достатъчно ясно и точно да се разберат причините, поради които поисканото от запитващата юрисдикция тълкуване на член 165, параграф 2, седмо тире ДФЕС и на член 47 от Хартата би могло да ѝ бъде полезно, за да се произнесе по жалбата, с която е сезирана.

35 От друга страна, запитващата юрисдикция не посочва в достатъчна степен връзката между член 165, параграф 2, седмо тире ДФЕС и приложимото към спора в главното производство национално законодателство, нито причините, поради които ѝ е необходимо тълкуване на тази разпоредба от правото на Съюза, за да се произнесе по жалбата, с която е сезирана. Следователно Съдът не може да прецени доколко отговорът на първия въпрос е необходим на тази юрисдикция, за да се произнесе по спора в главното производство.

36 По-специално актът за преюдициално запитване не съдържа точни указания относно връзката, която би съществувала между, от една страна, член 165, параграф 2, седмо тире ДФЕС, съгласно който действията на Съюза в областта на спорта имат за цел по-специално закрила на физическата и моралната неприкосновеност на спортистите, и от друга страна, липсата на право на спортист аматьор като УО да подаде лично жалба срещу санкция, наложена от спортната федерация, в която членува неговият клуб, и която му отнема за ограничен период от време състезателните права.

37 От това следва, че настоящото преюдициално запитване е явно недопустимо по отношение на първия въпрос.

По съдебните разноски

38 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (седми състав) определи:

- 1) **Произнасянето по втория преюдициален въпрос, поставен от Административен съд Велико Търново (България) с акт от 2 февруари 2024 г., очевидно не е от компетентността на Съда на Европейския съюз.**
- 2) **Преюдициалното запитване, отправено от Административен съд Велико Търново, е явно недопустимо в частта относно поставения от този съд първи въпрос.**

Подписи